

USAID | УКРАЇНА
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

№135 ЖОВТЕНЬ
2016

АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ

Директор видання: Маргарита Юрченко
Експерти: Мирослав Піпчик
Олександр Слобожан
04053, Україна, Київ,
вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх
тел. (44) 486 2878,
факс (44)486 2812

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

ПУЛЬС РЕФОРМ

Політичний діалог щодо бюджетного забезпечення громад у 2017 році

6 жовтня Прем'єр-міністр України В.Гройсман провів зустріч з представниками Асоціації міст України для обговорення бюджетного забезпечення територіальних громад у 2017 році та проблемних питань місцевого самоврядування за участі міських голів та профільних міністрів.

стор.12

АМУ: хроніка, події, коментарі

стор. 3

Життя українських міст

стор. 9

Актуальна тема

Голова Веселівської ОТГ П.Кіяшко:
«Децентралізація – реальна можливість
змінити життя на краще»

стор.22

Консультації спеціалістів

Роз'яснює Центр аналізу та розробки законодавства:
Щодо окремих положень Закону України «Про ста-
тус депутатів місцевих рад»

стор.15

Місцеве самоврядування за кордоном

Досвід європейських міст:
Дебрецен, Угорщина;
Копенгаген, Данія
Таллінн, Естонія

стор. 19

www.auc.org.ua

Видання здійснене в рамках Проекту USAID ПУЛЬС, який Асоціація міст України впроваджує за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку. Впровадження проекту стало можливим завдяки підтримці американського народу, здійсненій через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст не обов'язково відображає думку USAID або Уряду США.

АМУ презентує видання “Рекомендації з підготовки проектів розвитку територіальних громад”.

Професійний розвиток та вивчення потреб громад - завжди у пріоритетах діяльності Асоціації міст України. Зважаючи на численні запити представників міст, АМУ в рамках проекту «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС) підготувала новий посібник “Рекомендації з підготовки проектів розвитку територіальних громад”.

У виданні наведено технічні завдання та надано рекомендації з підготовки ресурсних проектів за десятима пріоритетними напрямками розвитку територіальних громад:

- Інститут розвитку громади
- Центр надання адміністративних та соціальних послуг
- оптимізація освітніх послуг
- оптимізація надання медико-соціальних послуг
- публічна безпека та правопорядок
- залучення громадськості до прийняття рішень
- організація надання житлово-комунальних послуг
- дорожня безпека та управління дорожнім рухом
- Управління будівництвом та благоустроєм
- організація дозвілля в громаді

Запрошуємо скористатися цим новим інформаційним інструментом для підготовки проектів розвитку, а також іншими корисними виданнями у розділі Бібліотека на сайті АМУ www.auc.org.ua

Всеукраїнський урок місцевого самоврядування у веб-форматі

Асоціація міст України в рамках проекту ПУЛЬС запрошує навчальні заклади міст, селищ та сіл України, які мають необхідне технічне забезпечення **6 грудня 2016 року** взяти участь у Всеукраїнському уроці місцевого самоврядування у веб-форматі.

Мета - зміцнення іміджу місцевого самоврядування, поширення ідей децентралізації та підвищення політичної грамотності учнів.

АМУ звертається до представників сіл, селищ та міст з проханням сприяти участі навчальних закладів Вашого населеного пункту у Всеукраїнському уроці місцевого самоврядування.

Інформацію щодо учасників веб-заходу просимо надсилати **до 18 листопада 2016 року** на електронну адресу mozgova@auc.org.ua (Людмили Мозговій, аналітику Центру аналізу та розробки законодавства АМУ).

Стан виконання Закону України «Про асоціації органів місцевого самоврядування» обговорили у профільному парламентському Комітеті

Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування 5 жовтня розглянув інформацію Асоціації міст України

Виконавчий директор Асоціації міст України Мирослав Пітцик поінформував членів Комітету, що прийняття Закону України «Про асоціації органів місцевого самоврядування» у 2009 році стало результатом семирічної роботи фахівців Асоціації. Закон слугує своєрідною рамкою для діалогу між органами місцевого самоврядування та органами державної влади. В ході виконання Закону Асоціація міст України зосередила свою увагу на двох ключових напрямках. Перший – напрацювання потенціалу для ведення діалогу, створення та розбудова аналітичного центру, другий – запровадження інструментів політичного діалогу.

М.Пітцик ознайомив членів Комітету з роботою Центру аналізу та розробки законодавства Асоціації міст України. На сьогодні до його структури входять 12 галузевих аналітиків та 13 профільних секцій у складі фахівців органів місцевого самоврядування. Напрацювання Центру охоплюють 10 галузей, серед яких – ресурсні (питання бюджету, земельних відносин, майна та місцевого економічного розвитку), сервісні (сфери житлово-комунального господарства, адміністративних послуг та кадрового забезпечення) та соціальні (питання, пов'язані із освітою, охороною здоров'я, соціального забезпечення). Виконавчий директор Асоціації також наголосив, що тема об'єднання територіальних громад перебуває у фокусі уваги Центру. Загалом, у 2017 році Асоціацією планується розробка близько 50 законопроектів.

Торкаючись проблемних питань роботи АМУ, М.Пітцик висловив сподівання на зміцнення діалогу на регіональному рівні, передусім між Асоціацією та обласними державними адміністраціями й радами.

Під час обговорення голова підкомітету з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії О.Бойко відзначила нагальність проблеми підвищення професійного рівня голів об'єднаних територіальних громад, а також висловила думку, що Асоціація може стати методичним центром з їх навчання. М.Пітцик підкреслив актуальність порушеного питання і поінформував членів Комітету, що Асоціація міст України вже проводить роботу у зазначеному напрямку: підготувала посібники та проводить тренінги з розробки інвестиційних проектів, а пізніше планує зосередитися на навчанні місцевих представників, як працювати з місцевими бюджетами.

СТОРІНКА ГОЛОВИ АМУ

ГОЛОВА АМУ, КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА В.КЛИЧКО: «СТВОРЕННЯ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ДОЗВОЛИТЬ ГРОМАДІ ЕФЕКТИВНО ВПЛИВАТИ НА РОБОТУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ»

Києву та іншим містам потрібна муніципальна поліція. І вона, на відміну від кримінальної поліції, яка знаходиться у вертикалі МВС, має підпорядковуватися громаді міста. Це дозволить мешканцям столиці контролювати роботу поліцейських, а самим правоохоронцям – ефективно працювати, аби у місті був порядок. Про це в інтерв'ю телеканалу «Київ» заявив Голова Асоціації, Київський міський голова В.Кличко.

«Створення муніципальної поліції – це впровадження світового досвіду. Муніципальна поліція дуже ефективно працює в багатьох країнах світу. Її співробітники наводять лад на вулицях міста, зокрема, займаються дотриманням правопорядку, питаннями неналежного паркування, евакуації автомобілів та штрафами. І наше завдання зробити так, аби робота поліції була ефективною. Громада має впливати на поліцію, яка повинна професійно та якісно виконувати свої обов'язки, аби у місті був порядок», - В.Кличко.

Нагадаємо, законопроект «Про муніципальну варту» (№2890) схвалений Верховною Радою у першому читанні 26 листопада 2015 року. Цей проект, розроблений Асоціацією міст України у рамках проекту ДІАЛОГ, спрямований на закріплення права місцевих рад створювати муніципальну варту, яка фінансуватиметься за рахунок коштів відповідного місцевого бюджету або за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством, та яка виконуватиме роль підконтрольного громаді механізму забезпечення законності та правопорядку на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

Експерти Асоціації зазначають, що посилення ролі місцевого самоврядування у сфері забезпечення охорони громадського порядку необхідне у рамках децентралізації влади та реформи місцевого самоврядування. Прийняття законопроекту дасть можливість провести реформування існуючої правоохоронної системи на місцях та посилить роль територіальних громад в забезпеченні законності та правопорядку на території України.

Підготовка закону про створення муніципальних органів правопорядку передбачена Концепцією реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (затверджена розпорядженням Уряду №333 від 1 квітня 2014 року). Створення муніципальної варті підтримують європейські фахівці, спираючись на досвід країн ЄС.

Центр аналізу та розробки законодавства АМУ

Індустріальні парки - важливий інструментарій місцевого економічного розвитку

АМУ ініціювала пришвидшення розгляду законопроектів 2554а-г та 2555а-г

Асоціація міст України висловила підтримку та звернулася до Голови Парламенту А.Парубія і в парламентський Комітет з питань податкової та митної політики щодо законопроектів №2554а-д та №2555а-д з проханням прискорити їх розгляд Верховною Радою України у другому читанні.

25 жовтня у парламентському Комітеті з питань промислової політики та підприємництва пройшов круглий стіл: «Індустріальні парки – інструмент регіонального розвитку та економічного зростання».

Асоціацію міст України представляв перший заступник Виконавчого директора АМУ О.Слобожан.

На переконання АМУ, індустріальний парк для місцевого самоврядування - це один з важливих інструментів підвищення привабливості територій для залучення інвестиції, створення робочих місць та наповнення місцевих бюджетів. Законодавче вдосконалення цього інструменту підвищить його дієвість та привабливість для органів місцевого самоврядування, дасть можливість їм вступати в конкуренцію за інвестиції на рівні з містами інших країн.

Водночас законодавчо визначені на сьогодні митні преференції, які надаються учасникам індустріального парку, не несуть достатньо вагомих стимулів для інвесторів активно започатковувати чи розширювати виробництво.

Це питання врегульовано змінами, передбаченими законопроектами: про внесення змін до розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо розвитку вітчизняного виробництва шляхом стимулювання залучення інвестицій в реальний сектор економіки через індустріальні парки (№2554а-д) та про внесення змін до Митного кодексу України щодо розвитку вітчизняного виробництва шляхом стимулювання залучення інвестицій в реальний сектор економіки через індустріальні парки (№2555а-д).

Документи розроблені з метою вирішення проблеми відсутності дієвих митних преференцій для інвесторів-учасників індустріальних парків щодо створення або ж розширення виробничої та комерційної діяльності на території України.

Є скептики, які вважають, що наповнені податковими преференціями індустріальні парки спіткає доля вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку. Асоціація міст України вважає, що слід подолати психологічні бар'єри попередніх невдач та не втратити цей шанс на економічне зростання. А з негативного досвіду винести важливий урок, що території на яких створюються спеціальні податкові умови для залучення інвестицій, потребують відповідного контролю.

Водночас, з метою додаткового стимулювання органів місцевого самоврядування до створення індустріальних парків АМУ пропонує передбачити адресне зарахування ПДФО до бюджетів громад, на території яких діє індустріальний парк, а не за місцем реєстрації юридичної особи.

Нагадаємо, Верховна Рада України ухвалила законопроекти 2554а-д та 2555а-д у першому читанні 4 жовтня 2016 року.

Пропонуються наступні зміни до Податкового та Митного кодексів України:

- перелік вимог до учасників індустріальних парків, що мають право на застосування пільгового режиму оподаткування, зокрема: види діяльності, кількість робочих місць, середня заробітна плата по підприємству;
- умови оподаткування податком на прибуток учасників індустріальних парків терміном на 10 років, зокрема: перші 5 років за нульовою ставкою, наступні 5 – з понижуючим, відносно чинної, ставкою коефіцієнтом 0,5;
- можливість розстрочення на 5 років для резидентів індустріальних парків сплати сум ПДВ щодо операцій з ввезення на митну територію України устаткування, обладнання, комплектуючих та матеріалів, якщо вони використовуються для облаштування або здійснення господарської діяльності в межах індустріальних парків;
- право органів місцевого самоврядування встановлювати для резидентів індустріальних парків пільги та знижені ставки щодо сплати податку на нерухоме майно, земельного податку та орендної плати за користування земельною ділянкою, на якій створено індустріальний парк;
- перелік (номенклатуру) устаткування, обладнання, комплектуючих та матеріалів, які не є підакцизними товарами та ввозяться без сплати митних платежів для облаштування або господарської діяльності у межах індустріальних парків;
- перелік критеріїв суб'єктів господарювання, які мають право на подальшу експлуатацію устаткування, обладнання, комплектуючих та матеріалів, що були ввезені з наданням пільг по сплаті ввізного мита, а також умов цільового використання товарів, які будуть ввозитись з пільговим оподаткуванням ввізним митом.

Окрім цього, **законопроекти №2554а-д та №2555а-д є важливим кроком до зміцнення фінансової спроможності територіальних громад**, оскільки:

- надають органам місцевого самоврядування право ініціативи щодо створення індустріальних парків на території будь-якої громади, причому рішення щодо створення такого парку узгоджується з органами державної влади, але не залежить від них загалом;
- створення мережі індустріальних парків стимулюватиме активний розвиток малого та середнього бізнесу на місцевому рівні, як наслідок лібералізації умов ведення економічної, в т.ч. – зовнішньоекономічної діяльності;
- активізація підприємницької діяльності, створення нових робочих місць з вищим, ніж середній по ринку, рівнем оплати праці здатні не лише компенсувати потенційні втрати місцевих бюджетів від наданих пільг по податку на нерухомість, земельному податку та орендній платі, але й суттєво збільшити їхні надходження за рахунок зростання частки відрахувань від податку на доходи фізичних осіб, зміцнюючи таким чином фінансову самостійність громад.

Асоціація міст України вважає, що ухвалення законопроектів №2554а-д та №2555а-д:

- сприятиме соціально-економічному розвитку громад,
- стимулюватиме зростання фінансової самостійності місцевих бюджетів,
- надасть органам місцевого самоврядування дієві важелі впливу на інвестиційну, виробничу та комерційну діяльність на місцевому рівні.

Центр аналізу та розробки законодавства АМУ

АСОЦІАЦІЯ ПРОВЕЛА У ЗАПОРІЖЖІ ШКОЛУ ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

17-21 жовтня у Запоріжжі працювала Школа проектного менеджменту для представників органів місцевого самоврядування. Це вже третій цикл навчань з тематики інструментарію місцевого економічного розвитку, проведений АМУ в рамках проекту ПУЛЬС.

Головна мета, яку ставить перед собою АМУ, – сформувати у слухачів навички підготовки проектних пропозицій, спрямованих на розвиток громади, а також навчити їх управляти впровадженням проекту. Учасників Школи Асоціація визначила за конкурсом з числа посадових осіб, які займаються або будуть займатися питаннями розвитку громад.

У навчанні у Запоріжжі взяли участь представники міст, селищ та об'єднаних територіальних громад з Дніпропетровської, Житомирської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Одеської, Полтавської, Черкаської і Чернігівської областей. Проводили заняття експерти ГО «Волинський ресурсний центр».

Відкрив Школу виконавчий директор Запорізького РВ АМУ **І.Бірюков**. Він розповів про роботу регіонального відділення, зокрема, в рамках проекту ПУЛЬС, особливості проходження децентралізаційної реформи в області та стан формування об'єднаних громад.

Навчання розпочалося з розгляду типів проектів, джерел фінансування та особливостей роботи з донорами, вивчення особливостей роботи з ДФРР.

Протягом тижня учасники отримали нагоду вивчити весь проектний цикл: формулювання проектної ідеї, її втілення в проектній пропозиції, планування бюджету, розгортання, впровадження про-

джету проекту», «логіко-структурної матриці проекту». Усі лекції супроводжувалися практичними заняттями в малих і великих групах. Програмою тренінгу була передбачена можливість індивідуального консультування кожного учасника з тренером щодо підготовки концепції розвиткового проекту.

Для розширення кругозору, подолання стереотипів учасників і кращого розуміння учасниками можливого спектру ідей місцевого та регіонального розвитку проведено презентацію прикладів проектів різного спрямування, реалізованих в Україні та Польщі. Також було приділено увагу практичним аспектам подання готових проектних заявок донору, особливостям впровадження проектів та звітування за проведені заходи.

екту та звітування за його реалізацію, а також моніторинг результативності виконання. Зокрема, у ході тренінгу слухачі вивчали структуру проекту з подальшим детальним опрацюванням «проблеми», «мети і завдань проекту», «опису заходів», «очікуваних результатів та моніторингу», «бюджету проекту», «логіко-структурної матриці проекту».

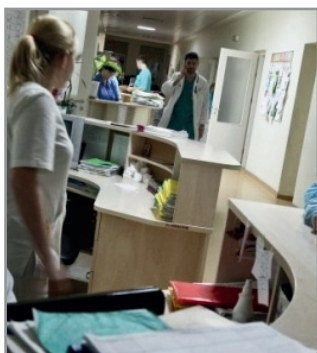
З практичним досвідом слухачі школи ознайомилися під час візиту у Веселівську ОТГ, де вони відвідали заклади соціально-культурної сфери, ознайомилися з досвідом управління житловим фондом (в ОТГ немає ЖЕКів, виключно ОСББ), досвідом реалізації проектів. Гостей ОТГ особливо зацікавив проект «Солар Парк Веселе» щодо будівництва сонячної електростанції на території об'єднаної громади.

Результатом навчання у Школі стала підготовка кожним учасником концепції проектної пропозиції з розвитку своєї громади. При цьому, за умовами навчання, учасникам дається час удосконалити свій проект по завершенню Школи, після чого команда тренерів проведе їх експертизу та підготує відповідні висновки.

Наступний навчальний цикл АМУ планує на початок 2017 року.

КИЇВ

«Гроші йдуть за пацієнтом» - пілотний проект у столичному районі

Київська міська влада вирішила випробувати новий принцип у сфері надання медичної допомоги у столиці - «гроші йдуть за пацієнтом». Експеримент проведуть на базі Подільського району міста. Пілотний проект розроблено в рамках Концепції реформування сфери медицини в частині організації первинної допомоги.

В рамках «пілоту» передбачається також запровадити електронні засоби обліку звернень, обліку медичних препаратів, обліку рецептів тощо. Проект, у разі успішної реалізації, буде поширений на інші райони міста.

ХЕРСОН

В Антонівці відкрито першу «зелену школу» в Україні

У селищі Антонівка, яке відноситься до юрисдикції Дніпровської райради міста Херсона, відкрили першу в Україні «зелену» школу з сонячними батареями та системою рекуперації повітря.

Нова школа стала результатом співпраці Херсонської міської ради та Північної екологічної фінансової корпорації НЕФКО. На виготовлення модуля «зеленої школи» та його установку урядом Фінляндії у вигляді гуманітарної допомоги було виділено 2,4 млн євро, а владою Херсона - 3,5 млн грн.

Навчальний заклад будували з урахуванням технологій енергозбереження. «Зелену школу» обладнали сучасною системою рекуперації повітря, що забезпечуватиме прохолоду в класах влітку і зберігатиме тепло взимку. Тепло забезпечать сонячні батареї, розташовані на даху школи. Освітлюються приміщення світлодіодними лампами. У новому корпусі розмістяться сім класів, спальні, ігрова кімната, читальний та актовий зал, туалети з душовими кабінами.

алети з душовими кабінами.

Приміщення «зеленої школи» вміщатиме 210 учнів, що дасть можливість збільшити місткість навчального закладу вдвічі. Зручна збірна конструкція може експлуатуватися до 100 років.

«Зелена школа» - це проект, який продемонстрував, як ефективно можна поєднувати зусилля місцевої влади та міжнародних організацій. За словами Херсонського міського голови Володимира Миколаєнка, після успішного зведення «зеленої школи» у Антонівці, з'явилась ідея за кошти міста побудувати подібний навчальний заклад у селищі Комишани.

ВІННИЦЯ

Твердопаливна котельня на деревині економить кошти місцевого бюджету

Завдяки модернізації твердопаливної котельні у Вінниці по вул. Баженова, мешканці цілого мікрорайону - більше 3 тисяч квартир - отримують якісні послуги з теплопостачання та гарячого водозабезпечення. Використання твердого біопалива дозволяє місту суттєво заощаджувати кошти. Крім того, деревина дозволяє диверсифікувати джерела постачання палива, що сприяє енергонезалежності теплопостачального підприємства.

Встановлення котельні на деревині є одним з етапів масштабного проекту, який реалізується у місті за фінансового та консультативного сприяння швейцарських партнерів. Наразі триває модернізація ще одного мікрорайону - в районі вулиць Київської та С.Зулінського.

У 2016 році в рамках Швейцарського проекту вже встановлено 68 індивідуальних теплових пунктів та замінено близько 8 км тепломережі. На наступний рік заплановано модернізацію газової котельні і початок будівництва твердопаливної потужністю 3,3 МВт. Загалом після реалізації проекту у трьох мікрорайонах якість надання послуг з теплопостачання покращиться у 158 житлових будинках, 5 дитячих садочках, 4 школах, 3 лікарнях.

ХЕРСОН

ОСББ заробляють гроші завдяки сортуванню сміття

У Дніпровському районі Херсона об'єднання співвласників багатопверхових будинків заробляють гроші завдяки сортуванню побутового сміття. Контейнери для окремого збирання пластику ОСББ отримало безкоштовно від районної влади.

ОСББ «Енергія» щомісяця збирає та здає в середньому по два з половиною контейнери пластикових пляшок. Сміття приносить свідомим співвласникам багатопверхового житла «живі гроші» - за кілограм пластику підприємці

платять три гривні, а за скляну пляшку - від 15 до 27 копійок. Від продажу пластикових відходів ОСББ вже заробляють по 350-400 гривень у місяць.

Ці гроші формують резервний фонд, який витрачається на важливі господарські цілі - фарбу для дрібного ремонту під'їздів, енергоощадні лампочки тощо.

Наразі в Дніпровському районі міста триває встановлення контейнерів для пластикових пляшок у секторі багатопверхової та індивідуальної забудови, а також у закладах соціальної сфери: лікарнях, школах в рамках реалізації програми роздільного збору твердих побутових відходів.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

«Сонячне» дерево підзаряджає мобільні гаджети

струкції, з якої внизу виведено близько десяти кабелів. У сонячну погоду можна буде зарядити близько 200 мобільних пристроїв за добу.

Вартість проекту – 50 тисяч гривень. Міський голова Руслан Марцінків повідомив, що жодної копійки бюджетних коштів на цей проект витрачено не було, все профінансували меценати.

У пішохідній зоні Івано-Франківська встановлено «сонячне» дерево для підзарядки мобільних гаджетів.

Окрім того, що «дерево» стане окрасою центральної частини міста, воно роздаватиме безкоштовний Wi-Fi та служитиме пристроєм для зарядки мобільних телефонів та планшетів.

Ця мала архітектурна форма складається з двох сонячних батарей, розміщених на металевій кон-

КИЇВ

Почала працювати система «Громадський проект»

У Києві почала працювати електронна система «Громадський проект», завдяки якій кожний житель столиці може подати свій проект розвитку міста, таким чином долучившись до Бюджету участі.

Проекти, які отримають найбільшу підтримку киян, будуть реалізовані за рахунок бюджетних коштів столиці.

«Бюджет участі – це відкритий діалог між міською владою та громадою міста щодо розподілу частини міського бюджету. Мешканці міста подають свої проекти, спрямовані на підвищення комфортності проживання у місті, зокрема, у сфері енергозбереження, освіти, охорони здоров'я, розвитку інфраструктури та спорту, соціального захисту та інших.

Проекти, які найбільш активно підтримують кияни під час відкритого голосування, будуть реалізовані за рахунок бюджету міста», – наголосив Київський міський голова В.Кличко.

Системою «Громадський проект» (<https://gb.kievcity.gov.ua/>) можуть скористатися активні кияни, які хочуть взяти участь у формуванні бюджету та реалізувати власні ідеї щодо підвищення комфорту життя в столиці. Вартість одного проекту не повинна перевищувати 1 млн гривень. З бюджету Києва на наступний рік на реалізацію громадських проектів передбачено виділити 50 мільйонів гривень.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНА

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

**ПРОЕКТ “РОЗРОБКА КУРСУ НА ЗМІЦНЕННЯ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ” (ПУЛЬС)**

ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ щодо бюджетного забезпечення громад у 2017 році

6 жовтня Прем'єр-міністр України В.Гройсман провів зустріч з представниками Асоціації міст України для обговорення бюджетного забезпечення територіальних громад у 2017 році та проблемних питань місцевого самоврядування за участі міських голів та профільних міністрів.

У вступному слові Глава Уряду наголосив що, децентралізація створила усі можливості для підвищення якості управління на місцях, які слід використовувати максимально ефективно. Саме децентралізація дала необхідні важелі, забезпечила ресурсами й належними механізмами впливу.

«Маємо об'єднувати зусилля, щоб ця система була якомога ефективнішою і, найголовніше, щоб люди на місцях відчували зміни. Заради того й робиться зміна системи, яка дає вам і повноваження, і фінансові ресурси, і можливості для того, щоб ви реалізували завдання», - підкреслив В.Гройсман.

Для цього Уряд і Асоціація міст мають співпрацювати у Верховній Раді над вирішенням багатьох питань. Є ініціативи, що потребують зрушення з місця. Для цього потрібне формування пакету необхідних рішень, які не є популістськими, а професійними та спрямовані на пришвидшення розвитку місцевого самоврядування. Таке завдання поставив Прем'єр-міністр під час зустрічі з представниками АМУ.

«Я – абсолютний, стовідсотковий партнер місцевого самоврядування, міських голів, міських рад, сільських, селищних, обласних, районних у тому, щоб розвивати Україну», - підкреслив Прем'єр-міністр України.

З 2014 року, нагадав В.Гройсман, у країні було розпочато масштабну реформу місцевого самоврядування, децентралізацію влади, фінансову децентралізацію. Згодом реформа отримала потужну підтримку Президента й Верховної Ради.

Нині під парламентським куполом створено лобі місцевого самоврядування. Та й Президент готовий всіляко сприяти децентралізації та підтримувати місцеве самоврядування.

Торік, цьогогоріч і в проекті державного кошторису на 2017 рік вдалося зберегти систему децентралізації, яка є досконалим інструментом розвитку територіальних громад України.

«Сьогодні можна сказати, що децентралізація влади, передача повноважень на місця, фінансова децентралізація діє, – звернувся до міських голів В.Гройсман. – Від вас потрібне тільки єдине: ефективність діяльності. Наскільки ви будете ефективними, настільки держава буде вам допомагати і підтримувати».

Тому кошти, які додатково надійшли на місця від фінансової децентралізації, по-

трібно інвестувати в якість життя людей і реалізацію проектів, що сприятимуть розвитку місцевих економік.

«Наше завдання – використовувати інструменти, які ми отримуємо, ефективно. Кожна гривня, яка надходить додатково, ми повинні інвестувати в якість життя людей, – заявив Прем'єр, – модернізацію міського транспорту, реконструкцію доріг і тротуарів, створення нових дошкільних закладів, дитячих садочків. Робити енергомодернізацію комунальної власності, створювати можливості для розвитку місцевої економіки».

Нині на місцях є кошти для створення інфраструктурних проектів, які дадуть змогу залучати інвестиції. Наступного року уряд також планує підтримку механізмів Державного фонду регіонального розвитку, надання субвенцій на підтримку об'єднаних територіальних громад та соціально-економічного розвитку, на що передбачено 9 мільярдів гривень. Підтримуватиме держава й створення спортивної інфраструктури, енергомодернізацію та інфраструктурні проекти. Відповідальність за їхню реалізацію буде покладено і на місцевих керівників.

Крім того, у 2017 році буде створено Дорожній фонд та Фонд енергоефективності, де органи місцевої влади зможуть отримати інструменти для впровадження «агресивного», швидкого енергозбереження, зазначив глава Уряду.

Прем'єр-міністр України окреслив актуальні завдання порядку денного: вчасний старт опалювального сезону, захист громадян через систему субсидій, модернізація і забезпечення ефективності системи міського транспорту та забезпечення

пільгового перевезення громадян.

Враховуючи позитивний досвід, Уряд засвідчив готовність і надалі підтримувати процес об'єднання територіальних громад, що підвищуватиме конкурентоспроможність регіонів та забезпечуватиме розвиток країни.

«Ми будемо підтримувати об'єднані територіальні громади, хоч хто б нам як заважав. Будемо це робити для того, щоб мати результат», – зазначив В.Гройсман. Області, які сьогодні роблять вагомий внесок у цю справу, будуть лідерами розвитку країни. А тих голів обласних державних адміністрацій, які не розуміють історичності моменту, керівник Уряду вважає недалекоглядними.

«Уявіть собі, що вся область об'єдналася в громади, які отримали безпосередні бюджетні відносини і подвійне-потрійне зростання своїх бюджетів. Це колосальна перевага в конкурентності між регіонами, областями», – окреслив перспективу Прем'єр-міністр.

Значну частину зустрічі склав діалог Глави Уряду з представниками місцевого самоврядування щодо проекту Державного бюджету України на 2017 рік в час-

тині місцевих бюджетів.

Увага була акцентована на додаткових навантаженнях на місцеві бюджети без передбачення компенсаторів, вирішенні питань списання пені комунальним підприємствам перед НАК Нафтогаз, та погашенні державою заборгованості, яка виникла через різницю в тарифах. Щодо питання державної підтримки ОТГ наголошувалося на необхідності забезпечити

прямі міжбюджетні відносини для всіх ОТГ (створених у 2015 та 2016 році) та визначити реалістичні джерела формування субвенції для розвитку ОТГ та ДФРР.

Прем'єр-міністр України засвідчив свою готовність і надалі підтримувати децентралізацію та процес об'єднання територіальних громад. Щоб вирішити питання, які сьогодні турбують громади найбільше, глава Уряду закріпив урядові наміри за підсумками зустрічі рядом **протокольних доручень профільним Міністерствам**.

- Зокрема, у 2017 році додаткова дотація на утримання закладів освіти та медицини буде передбачена усім місцевим бюджетам, що мають прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом, в тому числі бюджетам об'єднаних територіальних громад та міст обласного значення. Раніше Уряд пропонував передачу додаткової дотації на утримання таких закладів у розмірі 14,9 млрд. грн лише обласним та районним бюджетам.
- Також в органів місцевого самоврядування залишиться право вільно розпоряджатися залишками коштів по освітній та медичній субвенції. Ці кошти громади використовують для оптимізації мережі та на капітальні видатки закладів освіти та медицини. Тепер, зекономлені в 2016 році кошти місцева влада зможе використати на оновлення матеріально-технічної бази та заходи з енергозбереження у школах та лікарнях.
- Об'єднані територіальні громади отримають додаткову державну фінансову підтримку. Уряд обіцяє врегулювати питання переведення їх на прямі відносини з державним бюджетом, а також збільшення фінансування для проведення перших виборів в об'єднаних територіальних громадах.
- Уряд забезпечить передачу закладів професійно-технічної освіти з державної власності у комунальну власність міст обласного значення – обласних центрів. При цьому, утримуватимуться такі заклади за рахунок їх бюджетів за зверненням міської ради за рахунок міжбюджетних трансфертів лише після передачі майна.

Асоціація міст України висловила подяку Прем'єр-міністру України за кроки Уряду назустріч громадам, а також за послідовну та принципову позицію у відстоюванні інтересів місцевого самоврядування та просування децентралізаційної реформи. Щороку АМУ активно долучається до бюджетного процесу, з тим, щоб інтереси громад були почуті та враховані.

Довідка. Попередня зустріч Прем'єр-міністра України В.Гройсмана з міськими головами та представниками АМУ відбулася 18 липня 2016 року. На ній розглядалися проблемні питання місцевого самоврядування, викладені у Зверненні XII Українського муніципального форуму. Саме тоді учасники домовилися проводити подібні зустрічі щоквартально. (Детальніше у Віснику №132, липень 2016 року)

РОЗ'ЯСНЮЄ:**Центр аналізу та розробки
законодавства**

Щодо окремих положень Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» у частині процедури відкликання депутата місцевої ради за народною ініціативою

КОНСУЛЬТАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ

Чи можливо вносити пропозицію про відкликання депутата місцевої ради за народною ініціативою за відсутності підстав для відкликання, визначених у статті 37 Закону та чи будуть легітимними та законними збори виборців з ініціювання про відкликання депутата народною ініціативою за таких обставин?

Перелік підстав для відкликання депутата місцевої ради за народною ініціативою, визначений у статті 37 Закону, є вичерпним. Отже, ініціативи з відкликання депутата за відсутності таких підстав чи з інших підстав слід вважати такими, що суперечать Закону, а відповідні збори – нелегітимними.

Якщо немає рішень судів про порушення депутатом місцевої ради законів України, чи мають право виборці вносити пропозицію про відкликання депутата за народною ініціативою?

За відсутності таких рішень судів виборці мають право ініціювати відкликання депутатами з інших підстав, визначених статтею 37 Закону, а саме:

- пропуск депутатом місцевої ради протягом року більше половини пленарних засідань ради або засідань постійної комісії, невиконання ним без поважних причин, передбачених статтею 10 цього Закону, обов'язків депутата місцевої ради у виборчому окрузі;
- невідповідність практичної діяльності депутата місцевої ради основним принципам і положенням його передвиборної програми, невиконання депутатом місцевої ради передбачених статтею 16 Закону зобов'язань звітувати перед виборцями та проводити зустрічі з ними.

Підтвердження судовими рішеннями цих підстав для відкликання депутата закон не передбачає.

Рішення судів про порушення депутатом місцевої ради законів України, які можуть бути підставою для відкликання депутата за народною ініціативою, повинні бути датовані періодом його депутатської каденції чи можуть стосуватися інших періодів?

Підставою для відкликання депутата можуть бути лише такі рішення судів, якими встановлено порушення депутатом закону в період виконання депутатських повноважень під час поточної каденції.

Чи мають право виборці вносити пропозицію про відкликання депутата місцевої ради за народною ініціативою з підстав невідповідності практичної діяльності депутатам основним принципам і положенням його програми, якщо така програма у депутата була відсутня, та враховуючи те, що за Законом України «Про місцеві вибори» наявність такої програми у депутата не є обов'язковою?

Депутати міських рад обираються за списками політичних партій і наявності у них індивідуальних передвиборних програм законодавством не передбачено. Час-

тиною першою статті 38 Закону України «Про місцеві вибори» передвиборна програма не вимагається також від списку кандидатів політичної партії при його реєстрації. Невиконання депутатом програми політичної партії, за виборчим списком якої він балотувався, не може бути підставою для його відкликання за народною ініціативою, оскільки в пункті 3 частини першої статті 37 Закону однозначно йдеться про «його», тобто самого депутата, передвиборну програму.

Якщо депутат місцевої ради обраний у багатомандатному окрузі та був закріплений за своїм територіальним виборчим округом, то виборці якого виборчого округу – багатомандатного чи територіального – можуть збиратися на збори для внесення ініціативи про відкликання депутата за народною ініціативою?

Частиною першою статті 38 Закону однозначно не визначено, про який з округів – багатомандатний чи територіальний – у ній ідеться. Не дає однозначної відповіді на це питання також інші норми Закону. Тому процес відкликання депутата за народною ініціативою може ініціюватися виборцями як багатомандатного, так і територіального округу – тим більше, що останні є водночас і виборцями багатомандатного округу.

Якою має бути відповідно до закону процедура відкликання за народною ініціативою депутата місцевої ради, якщо такий депутат у виборчому списку місцевої організації партії був визначений як перший кандидат?

Якщо такий кандидат під час виборів не закріплювався за територіальним виборчим округом, відкликання такого депутата може ініціюватися лише зборами виборців багатомандатного округу. Для відкликання такого депутата кількість зібраних підписів виборців на підтримку відкликання має бути вищою за виборчу квоту, яка була визначена у відповідному багатомандатному виборчому окрузі під час проведення виборів депутатів місцевої ради згідно із Законом України «Про місцеві вибори».

Чи мають право вносити пропозицію про відкликання депутата місцевої ради за народною ініціативою виборці відповідного виборчого округу, які на час обрання депутата виборцями цього округу не були?

Закон не містить обмежень щодо участі у процесі відкликання депутата виборців залежно від терміну їхнього проживання на території виборчого округу.

Чи можливо вносити на одні збори виборців пропозицію щодо відкликання одночасно двох і більше депутатів місцевої ради? Якщо так, то яка кількість учасників зборів виборців повинна підтримати рішення щодо відкликання депутата місцевої ради за народною ініціативою?

Закон не містить обмежень щодо кількості депутатів, відкликання за народною ініціативою яких може ініціюватися одними зборами виборців. Однак, щоби не створювати підстав для оскарження рішення зборів, пропозиції щодо ініціювання відкликання кожного депутата мають голосуватися окремо, і результати голосування мають зазначатися окремо в протоколі зборів. Для прийняття зборами рішення про відкликання окремого депутата за це повинні проголосувати абсолютна більшість учасників зборів.

Що повинно бути вказано у «змісті звернення виборців» та «змісті обговорення» під час складання протоколу зборів виборців, на яких розглядається питання про внесення пропозиції про відкликання депутата за народною ініціативою?

У «змісті звернення виборців» повинні бути відображені та обґрунтовані під-

стави для відкликання депутата, повідомлення виборцям про прийняте рішення про початок процедури відкликання депутата, там може бути заклик до виборців округу підтримати відкликання депутата своїми підписами у підписних листах. У «змісті обговорення» має бути відображено зміст виступів учасників під час зборів та їхні пропозиції.

Чи буде вважатися дійсним та законним протокол зборів, на яких було прийнято рішення про внесення пропозиції про відкликання депутата за народною ініціативою, якщо такі збори проводилися в місці надання благодійної допомоги?

Проведення зборів з ініціювання відкликання депутата у місцях надання благодійної допомоги прямо заборонено частиною восьмою статті 38 Закону, і протокол таких зборів може бути оскаржено в судовому порядку.

Чи можливо розглядати в цілому підприємство як місце видачі заробітної плати, на якому забороняється проводити збори виборців щодо відкликання депутата?

Виборці, що розглядають подібне питання, не повинні перебувати під тиском влади, адміністрації свого підприємства, можливості отримання в залежності від прийнятого рішення якоїсь винагороди чи загрози утисків. Тому не варто проводити такі збори на підприємстві, зокрема і через можливість їхнього оскарження.

Чи може територіальна виборча комісія (ТВК) приймати до розгляду протокол зборів виборців, на яких було прийнято рішення про внесення пропозиції про відкликання депутата за народною ініціативою, якщо ці збори проводилися в місці надання благодійної допомоги?

ТВК не повинна приймати до розгляду такого протоколу, оскільки проведення таких зборів у місці надання благодійної допомоги прямо заборонено частиною восьмою статті 38 Закону. У разі прийняття нею такого протоколу до розгляду, це її рішення може бути оскаржено до суду.

Чи обов'язково ТВК при перевірці вимог статей 38-40 Закону України «Про місцеві вибори» при ініціюванні відкликання депутата місцевої ради за народною ініціативою залучати орган ведення Державного реєстру виборців для перевірки достовірності відомостей про громадян, що містяться в підписних листах, та правоохоронні органи для вибіркової перевірки їхніх підписів?

Абзацом другим частини другої статті 41 Закону однозначно передбачено, що ТВК «з залученням органів ведення Державного реєстру виборців здійснює перевірку достовірності відомостей про громадян, що містяться в підписних листах, та із залученням правоохоронних органів - вибірково перевірку їхніх підписів (не менше 10 відсотків від загальної кількості)». Отже, без залучення зазначених органів така перевірка здійснюватися не може, а в разі порушення цієї норми протокол ТВК, в якому узагальнюються підсумки збору підписів на підтримку пропозиції про відкликання депутата місцевої ради, може бути оскаржено до суду.

Які саме правоохоронні органи мають здійснювати вибірково перевірку підписів у підписних листах і в які терміни вони мають це робити?

Йдеться, фактично, про вибірково почеркознавчу експертизу підписів. Такий вид експертизи здійснюється спеціалізованими закладами, які перебувають у підпорядкуванні Міністерства юстиції, або спеціалізованими експертними підрозділами (установами), підпорядкованими МВС. Оскільки в Законі йдеться про правоохоронні органи, то для організації такої перевірки підписів ТВК має звернутися до міського Управління Національної поліції.

Відповідно до пункту 2 частини другої статті 41 Закону при відкликанні за народ-

ною ініціативою депутата міської (міста обласного значення) ради ТВК здійснює перевірку достовірності відомостей про громадян, що містяться в підписних листах, та із залученням правоохоронних органів - вибірково перевірку їхніх підписів (не менше 10 відсотків від загальної кількості) протягом двадцяти днів з дня отримання матеріалів. Тобто вибіркова перевірка підписів має вкладатися в цей термін.

Звертаємо увагу, що Асоціація міст України не уповноважена давати офіційні тлумачення законодавчим актам, тому наведені відповіді на звернення відображають лише особисту фахову позицію експертів Асоціації.

Роз'яснення підготовлене Центром аналізу та розробки законодавства на запит Чорноморської міської ради

Щодо кола посадових осіб місцевого самоврядування осіб, які подають у 2016 році декларації за минулий рік через електронну систему подання та оприлюднення декларацій

Відповідно до абзацу третього пункту 2 Прикінцевих положень Закону України «Про запобігання корупції» у 2016 році **службові особи, які** на день початку роботи системи подання та оприлюднення декларацій **займають згідно зі статтею 50 цього Закону відповідальне та особливо відповідальне становище**, зобов'язані подати щорічні декларації за минулий рік у порядку, встановленому цим Законом, протягом 60 календарних днів після початку роботи системи.

Відповідно до примітки до статті 50 Закону України «Про запобігання корупції» у сфері місцевого самоврядування до службових осіб, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, віднесено осіб, посади яких частиною першою статті 14 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» віднесені до першої - третьої категорій. Тобто мова йде про посади:

- Київського, Севастопольського міського голови, міських голів (міст обласного і республіканського в Автономній Республіці Крим значення);
- голів обласних, районних, районних у містах рад;
- перших заступників та заступників міських голів (міст - обласних центрів) з питань діяльності виконавчих органів ради; секретарів міських (міст - обласних центрів та міста Сімферополя) рад;
- заступників голів обласних рад та Севастопольського міського голови, заступника міського голови - секретаря Київської міської ради;
- керуючих справами виконавчих апаратів обласних та Севастопольської міської рад.

Вважаємо для даного випадку вказаний перелік посадових осіб вичерпним.

У абзаці третьому пункту 2 Прикінцевих положень Закону України «Про запобігання корупції» не передбачено відповідного обов'язку для суб'єктів декларування, які займають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків. Тому не вважаємо підстав поширювати такий обов'язок на посадових осіб місцевого самоврядування передбачених пунктом 6 переліку, затвердженого рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 17.06.2016 № 2.

Додатково повідомляємо, що АМУ звернулася Національного агентства з питань запобігання корупції для отримання офіційної позиції з цього питання.

**УВАГА! КОНСУЛЬТАЦІЮ ЕКСПЕРТІВ АМУ МОЖНА ОТРИМАТИ,
НАДІСЛАВШИ ЗАПИТ У БЛОЦІ “КОНСУЛЬТАЦІЇ”
НА САЙТІ АСОЦІАЦІЇ AUC.ORG.UA**

*** Досвід європейських міст

Дебрецен (Угорщина)

МІСТО ЗАРОБЛЯЄ МІЛЬЙОНИ НА ВІДХОДАХ

Місто Дебрецен, друге за розміром місто Угорщини, де проживають більше 200 тисяч людей, двадцять років тому стикнулося с проблемою надмірної кількості побутового сміття. Тоді міська влада вирішила залучити інвестора та створити підприємство з управління відходами.

Спільне товариство «A.K.S.D. Kft» тоді було утворене за участі фірми «A.S.A. Kr» orpfel-Spreitze», що має майже сторічний досвід сміттеперобки.

Нині «A.K.S.D. Kft» займається не тільки збором і утилізацією твердих побутових відходів, а й відповідає за благоустрій міста, зелені насадження, ландшафтний дизайн, обслуговування цвинтарів.

Кожна міська родина вносить фіксовану плату за вивезення сміття - 25000 форинтів (близько 2350 грн) на рік. Мешканці багатоповерхівок викидають відсортовані пластик, папір і скло у різнокольорові контейнери, встановлені на спеціальних майданчиках – їх у місті 168. Органічні відходи чи, приміром, старий одяг городяни складають в окремі пакети й залишають біля урн.

Мешканці приватних будинків безкоштовно отримують для відходів синій та жовтий 50-літрові контейнери. Домогосподарство, яке не потребує додаткового жовтого контейнера для сміття, пише заяву у мерію і отримує жовтий пластиковий пакет місткістю 20 літрів. Двічі на тиждень вулицями приватного сектору курсують дві сміттезбиральні машини, які окремо збирають «сині» та «жовті» відходи. «Синє» сміття відправляється на полігон, а відходи з жовтого контейнеру - на сортувальні лінії та повторну переробку. Забравши заповнений жовтий мішок, водій залишає новий у поштовій скриньці. Якщо раптом торбинка десь зникне, то сміттевоз просто не візьме відходи, складені в будь-яку іншу тару. Потрібно йти в мерію, писати заяву й купувати новий пакет за 12 форинтів (трохи більше 1 грн).

Підприємства, які також платять за вивіз сміття, купують трамбувальні машини для пресування ТПВ, аби заощадити.

Сміття, придатне для вторинної переробки, потрапляє на міську сортувальну станцію, на якій у дві зміни працює 30 чоловік. Також у місті діють пункти прийому небезпечних відходів – використаних батарейок та акумуляторів, які потребують особливої утилізації. Старий одяг та взуття можна викинути у спеціальні контейнери розташовані біля магазинів та парковок, а для вивозу старої побутової техніки і меблів можна безкоштовно замовити машину, зателефонувавши у мерію.

Щодо тари для напоїв, в Угорщині, як правило, ціна товару вже включає заставну вартість тари, тому скляні пляшки й банки, а також алюмінієві баночки з-під напоїв в деяких магазинах можна здати і отримати назад від 5 до 300 форинтів (від 4 коп. за баночку з-під пива чи коли до майже 30 грн за скляну пляшку з-під авторської угорської паленки).

Вторсировина трамбується та відправляється на переробку або в Угорщині, або

в Австрію та Китай. За це місто отримує немалі кошти.

Непридатне для вторинної переробки сміття відправляється на міський полігон, загальна площа якого становить 80 га і термін експлуатації якого закінчиться через 30 років.

Сміття захоронюється у кілька етапів. Спочатку з ділянки знімають родючий шар ґрунту і переносять його на рекультивовану територію. У виритому котловані роблять «подушку» висотою близько 2 м – пісок, галька, спеціальна плівка, що не дає просочуватися ґрунтовим водам. Коли ділянка заповнюється, зверху знову влаштовується «подушка», на яку насипається шар родючого ґрунту й висівається трава. Ці землі вже ніколи не використовуватимуться під сільське господарство, але через 5 років тут будуть пасовиська.

У Дебрецені полігон обсаджений деревами й загороджений, щоб вітер не розносив сміття. Працівники на візді кожну машину зважують, на виїзді - мийуть колеса водою з хлоркою.

Також на міському полігоні виробляється електроенергія з біогазу, який утворюється зі сміття. Для його викачування при трамбуванні відходів влаштовуються колодязі-шурфи. Обсяг виробленої в рік електрики забезпечує річну роботу 400 тисяч 100-Вт лампочок.

Чистий дохід компанії «A.K.S.D. Kft» за минулий рік склав 500 млн форинтів або понад 1,5 млн євро.

Копенгаген (Данія)

«РОЗУМНІ» СВІТЛОФОРИ ДАВАТИМУТЬ ЗЕЛЕНЕ СВІТЛО АВТОБУСАМ ТА ВЕЛОСИПЕДАМ

На вулицях столиці Данії буде встановлено 380 світлофорів, які розпізнаватимуть автобуси і велосипеди та забезпечуватимуть їм пріоритет у русі. Ці пристрої дозволять прискорити рух: велика кількість людей зможе пересуватися максимально швидко, завдаючи мінімум шкоди навколишньому середовищу. На встановлення 380 «розумних» світлофорів Копенгаген витратить \$8,9 млн.

«Жителі Копенгагена не будуть витратити зайвий час у дорозі на роботу і назад. А місто стане своєрідним експериментальним майданчиком, на якому ми будемо тестувати нові рішення», - зазначає віце-мер Копенгагена з питань технічного оснащення та захисту навколишнього середовища Мортен Кабелл.

Вже до кінця 2016 року влада міста збирається скоротити час у дорозі на автобусі на 5-20%, а час у дорозі на велосипеді - на 10%.

Наразі у столичному районі Валбі вже працює десять «розумних» світлофорів. Для велосипедистів було розроблено кілька «зелених хвиль» - ділянок доріг, світлофори на яких нала-

штовані таким чином, що двоколісний транспорт (та інші учасники руху на швидкості близько 19 км/год.) потрапляють тільки на зелене світло.

В майбутньому буде влаштовано ще три-чотири «зелених коридори» в інших частинах Копенгагена.

Крім того, такі світлофори зможуть відслідковувати швидкість пересування велосипедистів за допомогою придорожніх камер і змінювати свої параметри у відповідності з цим. Приміром, якщо дме сильний зустрічний вітер і велосипедисти змушені обмежити свою швидкість з 19 км/год до 13 км/год, світлофори все одно будуть показувати зелений сигнал.

Таллінн (Естонія)

БЕЗКОШТОВНИЙ ПРОЇЗД У ГРОМАДСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ ДЛЯ ЖИТЕЛІВ СТОЛИЦІ ДАЄ ПРИБУТОК У МІСЬКИЙ БЮДЖЕТ

З тих пір, як у Таллінні громадський транспорт став безкоштовним для постійних жителів, міський бюджет естонської столиці отримує річний дохід 20 мільйонів євро.

У 2013 році Таллінн став першою європейською столицею, де для жителів забезпечується безоплатний проїзд у громадському транспорті. Тоді ця пропозиція здавалася лише політичним прийомом, реалізацію якої бюджет собі не міг дозволити. Проте зараз ситуація змінилася.

Щоб мати право безкоштовного проїзду необхідно бути постійним жителем Таллінна, а це означає, що муніципалітет отримує частину суми річного податку громадянина розміром 1000 євро. Жителям столиці необхідно заплатити лише два євро за «зелену карту», після чого вони можуть користуватися вільним проїздом. З огляду на те, що з моменту введення програми в дію у Таллінні було зареєстровано 25 тисяч нових жителів, бюджет щорічно поповнюється більш ніж на 20 мільйонів євро.

Однак приплив нових резидентів в столицю спричинив негативні наслідки для інших регіонів країни, які втратили частину податкових надходжень. Крім того, після введення програми в дію середня тривалість автомобільних поїздок зросла на 31%, а доступність безкоштовного транспорту не вплинула на ситуацію з працевлаштуванням і не зменшила число безробітних.

«Від задуму до втілення проекту пройшло близько року, протягом якого наша команда шукала міста, які могли б стати моделлю для розробки програми безкоштовного громадського транспорту в Таллінні. А тепер до нас надходять запити з інших міст, які шукають способи зменшення трафіку – від китайського Ченду з 14 мільйонами жителів до румунської столиці Бухареста», – каже Аллан Алакула, ініціатор та автор проекту. Нині він сповнений оптимізму і вже встиг заявити про будівництво ліній швидкісного трамваю в аеропорт Таллінна.

За матеріалами сайту <http://ecotown.com.ua>

Голова Веселівської ОТГ П.Кіяшко:

«Децентралізація – реальна можливість змінити життя на краще»

Пропонуємо Вашій увазі інтерв'ю з головою Веселівської об'єднаної територіальної громади **Петром Кіяшком**.

– Розкажіть, будь ласка, з чого почалося створення Веселівської громади?

– Озираючись назад, скажу, що впроваджувати децентралізаційну реформу треба було ще в ті часи, коли припинив своє існування Радянський Союз. Відпрацювавши в місцевому самоврядуванні 25 років, я чітко усвідомлював – далі так жити неможливо. Нагадаю, першим заговорив про децентралізацію Роман Безсмертний, на той час – віце-прем'єр України. Я був прихильником його ідей. Але, на жаль, не склалося. Коли курс на реформу задекларували на державному рівні, я зрозумів, що зобов'язаний скористатися цим шансом. Зустрівся з головами двох сільських рад, які знаходяться поблизу, Білорецької та Широківської. Разом в нас набралось 12 тисяч 750 людей населення, та 43 тисячі гектарів землі. Вирішили, що треба об'єднуватися. Значно складнішим виявилось переконати у необхідності цього кроку людей.

– З якими труднощами зіткнулись?

– Згадую перші зустрічі – на них вирували пристрасті. Але я наполегливий. Тому бачився з людьми, навіть, у суботу та неділю. І коли вони усвідомили, що я прийшов до них з чистим серцем, кригу недовіри було зламано.

– Скільки населених пунктів увійшли до складу громади?

– В нашу громаду, крім власне Веселого, входять вісім сел. А саме – Олександрівка, Ясна Поляна, Єлізаветівка, Білорецьке, Озерне, Авангард, Широке й Далеке. До речі, такий склад є оптимальним. Я досить часто буваю за кордоном, вивчаю досвід, тому знаю, що в Польщі, наприклад, ідеальною вважається громада, в яку входять від восьми до десяти населених пунктів, в Німеччині – десять-дванадцять.

– З якої кількості об'єктів складається інфраструктура громади? Скільки на її території дитячих садочків, шкіл, клубів?

– Почнемо з клубів. По селах їх – три. В Олександрівці є клуб, трохи менший – в Білорецькому, й досить потужний в Широкому. Також маємо бібліотеки. Вони працюють в Широківському будинку культури та в Олександрівці. Тепер перейдемо до дитячих садочків, яких шість. Три знаходяться у Веселому, три – у Широкому, Білорецькому й Олександрівці. Схожа картина й по школах. Сьогодні вони розта-

шовані в Широкому й Білорецькому. Ще одна, I–III ступенів в Олександрівці.

– Є три сфери, в яких громади стикаються з найбільшою кількістю проблем – освіта, медицина, надання адміністративних послуг. Розкажіть про стан справ у Веселівській громаді?

– Реформування освіти в громаді завершено. Зараз є всі умови для того щоб працювати. Ми визнали нашу Веселівську гімназію опорною. Це потребує створення трьох філій. Тому напрямок подальшої роботи є. Щодо медицини... В цьому році ми зосередили увагу саме на ній. Половина фельдшерсько-акушерських пунктів (ФАПів), які успадкувала громада, знаходилися у жахливому стані: дахи течуть, немає води й каналізації, туалети зруйнувалися... Про що можна казати, якщо лікарю не було де руки помити після огляду пацієнта. Ми вже наново перекрили частину дахів, замінили вікна, де було потрібно – підлогу та двері. Були певні проблеми з правом власності на приміщення – зараз вони вирішені. З нашим головним лікарем ми навіть вже розмірковуємо над тим, як запровадити в громаді, умовно кажучи, страхову медицину. А ще ми єдині з громад Запорізької області, хто отримав необхідні медичні ліцензії, в тому числі й на зберігання наркотичних речовин. Всього маємо чотири сімейні амбулаторії. Дві з них – у Веселому, де незабаром з'явиться й третя. А ще дві – у Широкому та Білорецькому. Також є чотири ФАПів – у Єлізаветівці, Озерному, Олександрівці, Ясній Полянці. З наданням адміністративних послуг ситуація також під контролем. В громаді на повну силу працює центр їх надання (ЦНАП).

– Від держави громади одержують дві субвенції – медичну та освітню. Чи вистачає їх?

– Я вже казав, що 25 років відпрацював у місцевому самоврядуванні, грошей ніколи не вистачало. Вважаю, якщо мине ще стільки ж часу, їх все одно не вистачатиме. В минулому році на освіту виділили 11,5 млн грн. Ми додали 2 млн грн з бюджету громади. В цю суму увійшла заробітна платня, енергоносії, фінансування різноманітних освітніх програм. В цьому році нам дають 9 мільйонів. Отже треба додавати вже 4,5 млн грн. Добре, якщо цих грошей вистачить на заробітну платню педагогічним працівникам. Наші фахівці вже зробили попередні розрахунки. Тільки на освіту доведеться направити 5,5 млн грн. Знайдемо? Ми вже готуємося до цього. На медицину дають на 400 тис. грн більше, ніж зазвичай. Але мені важко сказати, добре це чи погано. Реформування медицини в громаді ми тільки почали. Скільки все це буде коштувати – питання часу. Лякає інше – в бюджеті на наступний рік хочуть об'єднати видатки на первинну та вторинну медицину однією цифрою. Якщо це станеться, нам почнуть казати, що 65% чи 70% коштів треба віддавати в район. Ми, звісно, будемо надавати менше. Почнуть виникати конфліктні ситуації...

– На ваш погляд, що має зробити держава на законодавчому рівні, щоб реформа децентралізації влади все ж таки завершилася успіхом?

– Головне – прийняти закон про землю з такими повноваженнями, щоб голова міг вирішувати всі питання, пов'язані з землею громади. В тому числі й користу-

вання ділянкою, що знаходиться за межами населеного пункту. Для села земля – основа всього. Як надходжень до бюджету, так і існування взагалі. Важливо, щоб люди зрозуміли, що вони є господарями на своїй землі. І тільки децентралізація дає реальну можливість змінити життя на краще.

Говорять люди...

Ігор Кривко, директор КЗ «Веселівська районна різнопрофільна гімназія»

–Наш заклад завжди відчуває всебічну допомогу від селищної ради. Практично на кожній сесії виділяються певні суми, які закривають проблемні питання. Питання ремонту, оснащення, облаштування території. Тішить, що з боку керівництва громади ми бачимо турботу та розуміння наших проблем.

Олександр Михальчук, завуч Веселівської ДЮСШ по тренерській роботі

–Після того, як наш заклад став підпорядковуватися громаді, його робота зазнала змін на краще. Тепер ми завжди можемо розраховувати на фінансову та організаційну підтримку. Крім того, зараз йде реконструкція стадіону, який буде передано на баланс школи. Й головне. Якщо вихованці їдуть на якісь змагання, їх фінансує громада. Раніше їздили тільки власним коштом.

Наталія Маслюк, завуч з виховної роботи КЗ «Веселівська ЗОШ І-ІІІ ст. №1»

–Громада – це великий плюс! Ми дуже вдячні за ту допомогу, яка нам постійно надається. В цьому році в нас повністю замінені труби водогону, з'явився повністю оновлений комп'ютерний клас.

Людмила Міщенко, завідувач Веселівського КДНЗ №1 «Оленка»

–Завдяки селищній раді, в цьому році ми встановили сучасні вікна, нові ковані ворота. Також закладу виділялися гроші на придбання будматеріалів та покривальця для огнієї з груп. За харчування наших діточок 60% відсотків сплачує селищна рада та 40% – батьки. Безумовно, ми вдячні за піклування та підтримку.

Публікація в газеті «Позиція»